

מיגון מערכת הבריאות והיערכות כוללת של המערכת לתפקוד בכלל מתארי החירום, גם אלה שאינם דורשים מיגון דווקא, כגון היערכות לרעידות אדמה וכן הערכות להתפרצות מחלות זיהומיות, נמצא מזה שנים רבות על סדר יומו של המשרד, והוא מטופל באופן עקבי ומתמשך. לאורך השנים נעשים מאמצים רבים, רציפים ומתמשכים, לצמצום פערי המיגון, לרבות פניות חוזרות ונשנות בבקשה לתקציבים ייעודיים. העלאת הנושא לסדר היום, הן על ידי המשרד מול הגורמים השונים והן על ידי מבקר המדינה, מסייעת להמשך קידום מיגון המערכת. המשרד מברך על עיסוק המבקר בנושא חשוב זה.

נוכח מגבלות המשאבים הקשות וצרכי המערכת הרבים, נדרש איזון בין כלל התחומים, מטבע הדברים, לא ניתן להסב את כלל התקציבים או כלל תקציבי הפיתוח, לטובת מיגון בלבד. מיותר להבהיר, כי אילו היו ברשותנו המשאבים הנדרשים, היינו מגיעים למיגון בשיעור גבוה הרבה יותר של כלל בתי החולים בישראל.

למרות התקציבים הנמוכים שהתקבלו לאורך השנים, משרד הבריאות דאג לשלב את הנושא בתוכניות הבינוי של בתי החולים על מנת להגדיל את ההיערכות למצב חירום, ובמהלך השנים בוצעו פרויקטי מיגון יעודיים רבים ותוספות מיגון לבניה חדשה. בנוסף לזאת, מאז תחילת הלחימה ב-7 באוקטובר, נעשתה פעילות מואצת לחיזוק המענה המיגוני בבתי החולים:

- נוספו 585 מיטות ממוגנות קבועות.
- נוספו 1,649 מיטות באזורים ממוגנים דו-שימושיים (כגון חניונים ומתחמים תת-קרקעיים), אשר הוסבו לשעת חירום.
- בוצעו שיפורי מיגון לאלפי מיטות קיימות.
- הועברו חדרי ניתוח, מיונים, פגיות, חדרי לידה, מעבדות, בנקי דם ודיאליזות לאזורים ממוגנים או מוגנו בהתאם.
- שופרו התווספו ומוגנו תשתיות קריטיות לשמירה על רציפות תפקודית במוסדות הבריאות.

פרויקטים אלה, שבוצעו מתחילת חרבות ברזל הביאו לתוספת כוללת של 2,234 מיטות ממוגנות בעלות של מעל 550 מיליון ₪. כמו כן, במהלך מבצע "עם כלביא", נוספו 1408 מיטות בעלות של מעל 120 מיליון ₪, וכן התאמת המענה המיגוני לאחר שינוי ההנחיות של פיקוד העורף עבור מרחב מוגן באיום בליסטי.

סך הכל מתחילת חרבות ברזל עד לזמן זה נוספו 3,642 מיטות בעלות של מעל ל-670 מיליון ₪. פרויקטים נוספים נמצאים בהליכי בינוי ועם השלמתם בשנים הקרובות, נגיע ליעד המיגון אותו הצבנו למערכת.

***לצד המחסור החמור במיגון, משרד הבריאות שם לעצמו כמטרה הן במהלך 'חרבות ברזל' והן במבצע 'עם כלביא' לשמור על רציפות תפקודית בבתי החולים לטובת רפואת שגרה דחופה וכן על יתירות וגמישות כמענה לאירוע רב נפגעים.* בהתאם, כחלק מפעולות החירום, נקט המשרד צעדים כמו רידוד הפעילות והפסקת הפעילות האלקטיבית, מתוך מטרה לשמר קיבולת מספקת בבתי החולים לאירועי רבי נפגעים ולצמצם את תנועת המטופלים למוסדות הרפואיים, כאשר מדובר בטיפולים שניתן לדחותם. זאת, לצד הגברת המענים הקהילתיים והמענים הניתנים בבית המאושפז.**

באופן מעשי, עם תחילת מבצע "עם כלביא", הנחה משרד הבריאות על רידוד של עשרות אחוזים בהיקף המטופלים במרכזים רפואיים וכן על הורדת המטופלים למרחב ממוגן. הנחיות אלו, לצד הנחיות לרידוד נוסף שניתנו, גם למרכז הרפואי סורוקה, סייעו בהצלת חיים של מטופלים ואנשי צוות עם פגיעת הטיל האיראני ישירות במחלקה שפונתה רק שעות קודם לכן, בהנחיית משרד הבריאות.

במסגרת דיוני התקציב סכמו משרדי הבריאות והאוצר כי בשנת 2026 יינתנו התקציבים הנדרשים לטובת מכרזי התכנון של סורוקה. בנוסף סוכם על תקצוב של כ-200 מלש"ח לטובת פרויקטי מיגון בבתי חולים בישראל, ואלו יינתנו בדגש על אזורים בהם הפער המיגוני משמעותי ביחס לקיים, וכן לטובת הכשרת חניוני חירום ומיגון תשתיות קריטיות.

משרד הבריאות ממשיך ופועל באופן שוטף לצמצום פערי המיגון ולהגנה מרבית על המטופלים והצוותים הרפואיים, בהתאם ליכולות ולתיעדוף הנדרש במציאות מורכבת זו.